

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 627/2017
27.06.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Зорана Таталовића, председника већа, Радмиле Драгичевић Дичић, Маје Ковачевић Томић, Соње Павловић и Драгана Аћимовића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Драганом Вуксановић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Божидача Минића и др, због кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. Кривичног законика и др, одлучујући о захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљених Божидача и АА адвоката Зорана Јаковљевића и Бојана Бончића, поднетим против правноснажних пресуда Вишег суда у Пироту К 5/14 од 04.04.2016. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 857/16 од 07.11.2016. године, у седници већа одржаној 27.06.2017. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљених Божидача Минића и АА, поднети против правноснажних пресуда Вишег суда у Пироту К 5/14 од 04.04.2016. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 857/16 од 07.11.2016. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Пироту К 5/14 од 04.04.2016. године, окр. Божидач Минић оглашен је кривим због кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ, за које дело му је утврђена казна затвора у трајању од три године и због кривичног дела фалсификовање службене исправе у саизвршилаштву из члана 357. став 3. у вези става 2. и 1. у вези члана 33. КЗ, за које дело му је утврђена казна затвора у трајању од три месеца, па је осуђен на јединствену казну затвора у трајању од три године и два месеца.

Истом пресудом окривљена АА оглашена је кривом због кривичног дела фалсификовање службене исправе у саизвршилаштву из члана 357. став 3. у вези става 2. и 1. у вези члана 33. КЗ, за које дело јој је изречена условна осуда, тако што је утврђена казна затвора у трајању од три месеца и истовремено одређено да се казна неће извршити ако окривљена у року од три године од дана правноснажности пресуде не учини ново кривично дело.

Апелациони суд у Нишу је пресудом Кж1 857/16 од 07.11.2016. године одбио као неосноване жалбе бранилаца окривљених и потврдио првостепену пресуду.

Против наведених правноснажних пресуда захтеве за заштиту законитости су поднели браниоци окривљених Божидара и АА и то:

- адв. Зоран Јаковљевић из законских разлога прописаних чланом 485. став 1. тачка 1. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд захтев за заштиту законитости усвоји, обе пресуде укине и предмет врати првостепеном суду на поновни поступак и одлучивање или да исте преиначи и окривљене ослободи од оптужбе;

- адв. Бојан Бончић због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд захтев за заштиту законитости усвоји, обе пресуде укине и предмет врати на поновно одлучивање или да исте преиначи и окривљене ослободи кривичне одговорности.

Након што је примерке захтева за заштиту законитости, у смислу члана 488. став 1. ЗКП, доставио Републичком јавном тужиоцу, Врховни касациони суд је одржао седницу већа о којој, у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није обавестио јавног тужиоца и браниоце, јер веће није нашло да би њихово присуство седници било од значаја за доношење одлуке.

На седници већа Врховни касациони суд је размотрио списе предмета са пресудама против којих су захтеви за заштиту законитости поднети, па је по оцени навода у захтевима нашао:

Захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљених Божидара и АА су неосновани.

Бранилац окривљених адв. Зоран Јаковљевић је захтев за заштиту законитости поднео на основу члана 485. став 1. тачка 1. ЗКП, али није определио конкретну повреду закона. Из образложења захтева и навода да се у радњама окр. Божидара Минића не стичу елементи кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ за које дело је оглашен кривим, јер нема умишљаја окривљеног да избегне прибављање водне сагласности и документације за ископ из речних наноса нити умишљаја да противправно стекне добит, да у његовим радњама нема противправности па исте могу бити само привредни преступ и прекршај а не кривично дело, произилази да указује на повреду закона из члана 439. тачка 1. и 2. ЗКП. На исте повреде закона указује у свом захтеву и други бранилац окривљених, адв. Бојан Бончић, наводећи да у радњама окривљеног Божидара Минића нема елемената кривичног дела већ привредног преступа и прекршаја, затим да окривљени нема својство одговорног лица у привредном субјекту „ББ“ као и да кривично дело из члана 234. КЗ није постојало у време извршења дела.

Изнете наводе захтева Врховни касациони суд оцењује неоснованим.

Из чињеничног описа дела у изреци првостепене пресуде произилазе сва законска обележја кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ, за које је окр. Божидар Минић оглашен кривим, како објективна обележја која се односе на радње окривљеног-искоришћавањем свог положаја и овлашћења као одговорног лица, фактичког власника привредног друштва „ВВ“, чији је формални власник и директор његова ћерка ГГ и власник АГР „ДД“ закључио уговор са предузећем ЂЂ о испоруци материјала ... и ради реализације уговора супротно одредбама Закона о пољопривредном земљишту ... Закона о рударству ... и Закона о водама, без претходно прибављене сагласности ... без плаћања накнаде ... извршио ископ и испоруку шљунка и песка ... преко АГР „ДД“, а затим испоставио три привремене ситуације ... и фактуре, које су и наплаћене од ЂЂ и тиме прибавио противправну имовинску корист привредном друштву „ВВ“ за износ исплаћених накнада и такси у висини од 1.553.759,00 динара, а по основу продаје песка и шљунка у висини од 7.579.800,76 динара, тако и субјективна обележја дела која се тичу урачунљивости и умишљаја (свести и воље) окривљеног за извршење дела, који укључује и свест о забрањености дела.

Стога Врховни касациони суд оцењује неоснованим наводе оба захтева да у радњама окривљеног нису садржана сва битна обележја кривичног дела за које је оглашен кривим.

Стоје наводи оба захтева да радње окривљеног представљају и бића привредног преступа и прекршаја прописаних Законима о рударству, пољопривредном земљишту и водама. Међутим, имајући у виду да наведени закони, осим поступања супротно законским одредбама, за постојање привредног преступа или прекршаја не прописују и прибављене противправне имовинске користи, а окривљени је исту несумњиво прибавио, то, супротно наводима захтева бранилаца, окривљени Божидар Минић не може бити одговоран за привредни преступ или прекршај већ за кривично дело, чији је један од битних елемената остварена противправна имовинска корист.

Радње окривљеног Божидара Минића, описане у изреци првостепене пресуде у време предузимања представљале су радње извршења кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. КЗ. Након измена и допуна Кривичног законика („Службени гласник РС“ број 121/2012 од 24.12.2012. године) извршилац кривичног дела из члана 359. КЗ може бити само службено лице, док су одредбе тог прописа које се односе на злоупотребу положаја и овлашћења и кривицу одговорног лица издвојене у посебно кривично дело – злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. КЗ, чији је заштитни објект привредно пословање и имовина у том пословању, при чему је радња кривичног дела остала иста као код кривичног дела из члана 359. КЗ. Стога, насупрот ставу браниоца, адв. Бојана Бончића, окр. није осуђен за кривично дело које није постојало у време предузимања инкриминисаних радњи већ за дело које задржава правни континуитет са кривичним делом злоупотреба службеног положаја, када се као извршилац дела јавља одговорно лице, као што је овде случај.

Осим наведеног, Врховни касациони суд оцењује неоснованим и наводе захтева браниоца, адв. Зорана Јаковљевића да окривљени Божидар Минић није

могао бити оглашен кривим за кривично дело из члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ и за кривично дело фалсификовање службене исправе из члана 357. став 3. у вези става 2. и 1. у вези члана 33. КЗ, јер између наведених дела постоји однос супсидијаритета односно прављење лажне исправе у овом случају представља привидни идеални стицај са радњом извршења кривичног дела из члана 234. КЗ, што ни првостепени ни другостепени суд нису узели у обзир.

Привидни идеални стицај по основу супсидијаритета постоји када извршилац једном радњом остварује обележја два кривична дела, при чему је једно дело послужило да би се извршило друго кривично дело, дакле, једно од њих је примарно, основно, а друго супсидијарно и тада се одговара за примарно дело.

У конкретном случају ради се о два одвојена кривична дела, при чему је кривично дело из члана 234. КЗ извршено 2011. године, а друго кривично дело је извршено 2012. године, дакле, не ради извршења првог дела, већ у циљу прикривања истог. Стога је, по оцени Врховног касационог суда, првостепени суд правилно применио кривични закон када је окривљеног Божидара Минића огласио кривим за два кривична дела а одредбе о стицају кривичних дела применио код одмеравања казне за та дела и изрицања јединствене казне затвора.

Најзад, неоснован је и навод захтева браниоца адв. Бојана Бончића да је за постојање кривичног дела фалсификовање службене исправе из члана 357. став 3. у вези става 1. КЗ за које су окривљени Божидар и АА оглашени кривим неопходно да је исправа која се фалсификује службена исправа, а фактура предузетничке радње то није.

По оцени Врховног касационог суда, чињенични опис кривичног дела које је стављено на терет окривљенима Божидару и АА садржи све чињенице и околности које представљају законска обележја кривичног дела фалсификовање службене исправе из члана 357. став 3. у вези става 1. КЗ, укључујући и то да су као одговорна лица и то окр. Божидар Минић као власник АГР „ДД“, а окр. АА као књиговођа и радник на административним пословима, по претходном договору у службене исправе – фактуре АГР „ДД“ унели неистините податке о испоруци песка и материјала за насип њиховом привредном субјекту „ВВ“, коју фактуру је својим потписом оверила окр. АА, а затим су исте и употребили у служби као да су истините.

Кривично дело фалсификовање службене исправе из члана 357. став 3. у вези става 1. КЗ постоји када одговорно лице у предузећу, установи и другом субјекту у службену исправу, књигу и спис унесе неистините податке или не унесе важан податак или својим потписом односно службеним печатом овери службену исправу, књигу или спис, са неистинитом садржином или које својим потписом односно службеним печатом омогући прављење службене исправе, књиге или списа са неистинитом садржином.

Предмет радње код овог кривичног дела је службена исправа, службена књига или спис, а службеним исправама, осим јавних, сматрају се и оне исправе које у вршењу службене дужности издаје службено или одговорно лице у

предузећу, установи или другом субјекту, а којима се потврђују неке правно релевантне чињенице.

Дакле, по налажењу Врховног касационог суда, предметне фактуре имају правни карактер службене исправе у смислу члана 357. став 3. КЗ, јер их је окривљена АА, по претходном договору са окр. Божидарем Минићем, сачинила и оверила својим потписом, те су као такве биле подобне да служе као доказ чињеница које имају значај за правне односе.

Осталим наводима захтева којима бранилац, адв. Зоран Јаковљевић анализира налазе вештака Градског завода за вештачење у Београду, затим поступање водног инспектора и инспектора за контролу земљишта и њихове исказе дате током поступка, начин прибављања дозволе за експлоатацију водног материјала ... као и наводима захтева браниоца, адв. Бојана Бончића, којима хронолошки описује активност предметних привредних субјеката и полемиче са оценом изведених доказа од стране нижестепених судова, у суштини се оспорава чињенично стање утврђено првостепеном и потврђено другостепеном пресудом, а чињенично стање, сходно одредби члана 485. став 4. ЗКП, не представља законом дозвољени разлог за подношење захтева за заштиту законитости.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је захтеве за заштиту законитости бранилаца окривљених Божидара и АА, адвоката Зорана Јаковљевића и Бојана Бончића, оценио неоснованим и, на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Драгана Вуксановић,с.р.

Председник већа-судија
Зоран Таталовић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић